Samen sterk tegen schooluitval

Jaarverslag

LEREN WERKT

2023-2024

LEREN WERKT

2023-2024

Inhoud

Voorwoord **7**

1. LerenWerkt **8**

2. Schoolverzuim • Cijfers & Resultaten **12**

3. Voortijdig schoolverlaten • Cijfers & Resultaten **26**

4. Regionale en landelijke ontwikkelingen **38**

Bijlage 1. 40
Verzuimmeldingen en resultaten 2023-2024

Bijlage 2. 45
Vrijstellingen, Haltverwijzingen en processen-verbaal 2023-2024

Bijlage 3. 46
Vsv'ers in beeld

Bijlage 4. 47
Waar gaan kinderen naar school?

Voorwoord

Beste lezer,

Een nieuwe start is vaak spannend en lastig. Maar ineens merk je dat je je ontwikkelt en dat je mooie resultaten behaalt; dat je steeds beter op eigen benen kunt staan. Dit gunnen wij alle kinderen en jongeren in de Achterhoek. Al onze medewerkers zetten zich ervoor in om kinderen en jongeren hierbij te ondersteunen.

Aan het begin van het schooljaar blikken wij, met het maken van ons jaarverslag, altijd even terug op het schooljaar dat is geweest. Voor ons beiden stond afgelopen schooljaar in het teken van onze eigen ontwikkeling en van de doorontwikkeling van de dienstverlening van LerenWerkt.

Zo zijn we gestart met de herijking van de regionale samenwerking leerplicht. LerenWerkt onderzoekt met de gemeenten in onze regio hoe we onze samenwerking kunnen verbeteren en daarmee de dienstverlening voor kinderen, jongeren, ouders en scholen kunnen optimaliseren. Daarnaast heeft preventie een prominentere plek gekregen in de aanpak van verzuim en voortijdig schoolverlaten. In dit jaarverslag leest u hier meer over.

Ook het Doorstroompunt was het afgelopen schooljaar volop in ontwikkeling. Met de komst van nieuwe collega's is de werkwijze van de consulenten aangepast. Alle consulenten Doorstroompunt werken nu in de breedte en gemeentegericht. Zo hebben jongeren te maken met één vast gezicht en kunnen we investeren in de samenwerking op lokaal niveau.

In dit jaarverslag staan we niet alleen stil bij de aanpak en de resultaten van ons team, maar leest u ook de verhalen van partners waarmee we samenwerken om het recht op onderwijs te borgen. We hopen dat u dit alles met plezier zult lezen.

Renske Seesink-Joling, regionaal coördinator leerplicht
Jet Philipsen, regionaal coördinator Doorstroompunt

1. LerenWerkt

LerenWerkt zet zich in voor verzuimende leerlingen[1], leerlingen die op school dreigen uit te vallen en leerlingen die voortijdig zijn gestopt met school. Ons doel is dat alle jongeren, zo mogelijk, een startkwalificatie[2] behalen. Het Doorstroompunt Achterhoek (DSP) werkt voor de volgende negen gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

Leerplicht en kwalificatieplicht

Kinderen in de leeftijd van 5 tot 16 jaar zijn leerplichtig. Jongeren tussen 16 en 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald, zijn kwalificatieplichtig. De leerplichtambtenaren van de gemeenten begeleiden leerlingen die verzuimen in het (speciaal) basisonderwijs en het voortgezet (speciaal) onderwijs. De leerplichtambtenaren mbo begeleiden jongeren tot 18 jaar die verzuimen in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo).

Verzuim 18+ en voortijdig schoolverlaten

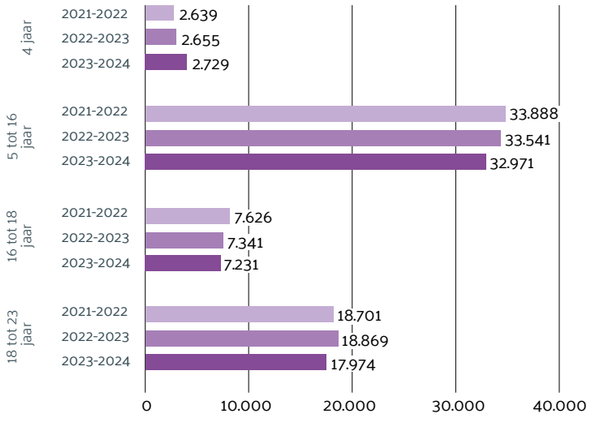
De consulenten Doorstroompunt begeleiden jongeren tussen 18 en 23 jaar die verzuimen in het voortgezet onderwijs (vo) en mbo. Daarnaast begeleiden zij alle voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) van 18 tot 23 jaar met het doel dat ze teruggaan naar school om een startkwalificatie te behalen. Wanneer onderwijs niet passend is, begeleiden zij jongeren waar nodig bij de overstap naar werk of hulpverlening. Hierbij is samenwerking met scholen, gemeenten en sociale diensten van groot belang.

1 In dit verslag spreken we over leerlingen en studenten (in relatie tot de school), kinderen (5- tot 16-jarigen) en jongeren (16- tot 23-jarigen).
2. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger.

Tabel 1 Aantal kinderen/jongeren Doorstroompunt Achterhoek (peildatum 1 januari 2024)

	4 jaar	5 tot 16 jaar	16 tot 18 jaar	18 tot 23 jaar	Totaal
Aalten	257	3.087	702	1.511	5.557
Berkelland	354	4.542	1.034	2.504	8.434
Bronckhorst	276	3.545	837	2.103	6.761
Doesburg	71	1.028	226	555	1.880
Doetinchem	577	6.699	1.393	3.522	12.191
Montferland	349	3.665	757	2.087	6.858
Oost Gelre	271	3.218	749	1.700	5.938
Oude IJsselstreek	315	4.094	885	2.282	7.576
Winterswijk	259	3.093	648	1.710	5.710
Totaal	**2.729**	**32.971**	**7.231**	**17.974**	**60.905**

Grafiek 1 Ontwikkeling aantal kinderen/jongeren Doorstroompunt Achterhoek over 3 schooljaren

Toelichting

Al jaren daalt het aantal kinderen/jongeren in de leer-/kwalificatieplichtige leeftijd. Op dit moment zien we bij 4-jarigen een stijging ten opzichte van vorig schooljaar. In andere leeftijdsgroepen zien we een daling. In de leeftijdscategorie 5 tot 16 jaar is deze daling sterker dan vorig jaar, bij de 16 tot 18-jarigen is de daling minder groot. Ook zagen we vorig jaar nog een stijging van het aantal 18 tot 23-jarigen. Dit jaar zien we een daling.

Registratie

Een tijdige en volledige melding van verzuim en voortijdig schoolverlaten is van groot belang. Hoe langer een leerling afwezig is, hoe moeilijker het is om weer naar school te gaan. Scholen[3] doen bij verzuim of voortijdig schoolverlaten een melding, waarna LerenWerkt aan de slag gaat.

Onze ketenpartners

Om onze doelen te bereiken, werken wij samen met diverse organisaties. Als het niet haalbaar blijkt om een jongere terug te begeleiden naar het onderwijs, helpen leerplichtambtenaren of consulenten Doorstroompunt de jongere in kwestie bij het vinden van werk of een ander passend traject.

LerenWerkt werkt samen met organisaties, zoals sociale (wijk)teams, GGD, Onderwijsinspectie, Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis, Jeugdbescherming, Halt, Openbaar Ministerie, Leerwerkloket, Loopbaanplein en Sociale Diensten.

3. In dit verslag spreken we over scholen. Hiermee worden ook andere onderwijsinstellingen bedoeld.

Methodische Aanpak Schoolverzuim

Bij het voorkomen en bestrijden van schoolverzuim hanteren wij de **Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS).** Bij meldingen van ongeoorloofd schoolverzuim onderscheidt de MAS vier verschillende routes. De aanpak is licht waar mogelijk en zwaarder waar nodig. Het is ook mogelijk om routes te combineren.

Routes

- Vrijwillige (jeugd)hulp
- Halt-interventie schoolverzuim
- Gedwongen hulp in civiel kader
- Dwang in een strafrechtelijk kader

Wist je dat...

- we ook actief zijn op **LinkedIn?**
- we enkele keren per jaar een nieuwsbrief uitbrengen? Je kan je **hier** aanmelden.

2. Schoolverzuim • Cijfers & Resultaten

Schoolverzuim is vaak een voorbode van voortijdig schoolverlaten. Een goede regionale verzuimaanpak met eenduidige afspraken tussen gemeenten en scholen is dan ook noodzakelijk om schooluitval te voorkomen en te bestrijden.

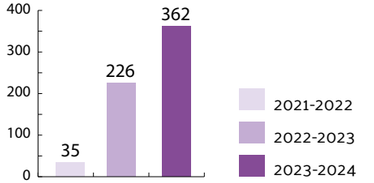
Aanpak schoolverzuim

Bij de aanpak van schoolverzuim is de school de eerstverantwoordelijke partij. Naast het tijdig melden van in- en uitschrijvingen van leerlingen, is de school verplicht om een goede verzuimregistratie bij te houden.

Volgens de Leerplichtwet moeten scholen een leerling die in een periode van 4 weken 16 uur zonder geldige reden afwezig is, melden bij het verzuimloket van DUO. Deze melding komt daarna automatisch in het leerlingvolgsysteem bij de leerplichtambtenaar terecht. Uiteraard mogen scholen verzuim ook eerder melden. Hierover zijn afspraken gemaakt die zijn vastgelegd in het **Regionaal Verzuimprotocol Achterhoek.**

Verzuimmeldingen

Grafiek 2 Aantal meldingen absoluut verzuim

Absoluut verzuim
Het leer- en kwalificatie-plichtige kind is niet bij een school ingeschreven.

Wederom stijging absoluut verzuim

Dit jaar is het absoluut verzuim gestegen met 60% ten opzichte van vorig jaar. Een van de oorzaken is de toename van asielzoekers/vluchtelingen en de wachtlijsten bij Internationale Schakelklassen (ISK). De vraag naar ISK-onderwijs is groter dan het aantal beschikbare plekken, waardoor leerlingen soms lang moeten wachten om geplaatst te worden. Daarnaast worden sommige leerlingen uitgeschreven bij hun school, omdat ze uit onze regio vertrekken en nog niet staan ingeschreven in hun nieuwe gemeente. Deze leerlingen verschijnen in ons systeem als absoluut verzuimers.
Ook krijgen we te maken met nieuwe inwoners die niet direct bij een school terechtkunnen, omdat de opleiding al is gestart of vol zit. Soms speelt hulpverlening een rol en moet eerst de zorg worden geregeld.

In het mbo zien we absoluut verzuim soms ontstaan wanneer een jongere later in het schooljaar een Entree-diploma behaalt of een negatief bindend studieadvies krijgt. In zulke gevallen kan de jongere pas het volgende schooljaar opnieuw instromen, omdat aan de zorgplicht van de school van acht weken is voldaan en er geen passende vervolgopleiding of instroommoment is.

Van de 362 absoluut verzuimers is 48,1% (weer) ingeschreven bij school, 8,3% is overgedragen aan de consulent Doorstroom-punt, omdat ze 18 jaar zijn geworden en 37,3% is vertrokken uit de regio, kon nog niet direct geplaatst worden of was nog absoluut verzuimer aan het einde van dit schooljaar. De overige 6,3% heeft een vrijstelling van de inschrijvingsplicht, volgt een hulpverleningstraject of heeft (tijdelijk) werk.

Wist je dat...

- 41,9% van de vo-leerlingen buiten de woongemeente naar school gaat? Wil je hier meer over weten? Check de tabel in bijlage 4.
- er regelmatig overleg plaats-vindt tussen leerplicht, de regionaal coördinator en de ISK's, evenals met de samenwerkingsverbanden, om goed af te stemmen?
- de Ambtsinstructie, waarin de taken en verantwoorde-lijkheden van leerplicht-ambtenaren zijn vastgelegd, gelijk is getrokken met de acht gemeenten die deelnemen aan de regionale administratie?

De kracht van het preventief verzuimgesprek

Al jaren werken scholengemeenschap Marianum locatie Lichtenvoorde en Groenlo en locatie Landeweer van het Liemers College in Zevenaar nauw samen met de leerplichtambtenaar om schoolverzuim van leerlingen te voorkomen. Bij beginnend schoolverzuim voert de leerplichtambtenaar op school een preventief verzuimgesprek met de betreffende leerling. Dat werkt goed, blijkt uit gesprekken met de medewerkers die de aanpak op deze twee scholen uitvoeren.

Beginnend verzuim aanpakken zodat een wettelijke verzuimmelding bij DUO (16 uur verzuim in vier weken) niet nodig is. Dat is de inzet van het preventief verzuimgesprek. De school meldt het beginnende verzuim (onder 'overig verzuim') bij DUO, waarna de leerplichtambtenaar op school in gesprek gaat met de betreffende leerling en afspraken maakt om het verzuim te stoppen.

Eigen verzuimprotocol

"Met zo'n gesprek voorkomen we dat een paar uurtjes verzuim er steeds meer worden", zegt zorgcoördinator Sandy Liptiay van het Marianum, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de aanpak op de school. "Wij hebben op basis van het Regionaal Verzuimprotocol Achterhoek een eigen verzuimprotocol gemaakt waarin onder andere het preventief verzuimgesprek is opgenomen. Richtlijn is dat we bij 8 uur verzuim de casus anoniem bespreken met onze leerplichtambtenaar Judith Spekschoor van de gemeente Oost Gelre. Bij dit gesprek is ook iemand van ons onderwijsteam aanwezig die goed op de hoogte is van de casus. Samen besluiten we of we een preventief verzuimgesprek gaan inzetten. In dat geval doen we een melding onder 'overig verzuim', informeren we de ouders hierover en wordt de leerling uitgenodigd voor een individueel gesprek op school."

Grenzen opzoeken

Hoe komt het dat je verzuimt? Lukt het jou om te stoppen met verzuimen? Heb je iets nodig om het verzuim te stoppen? Dat zijn de drie hamvragen in het verzuimgesprek, vertelt Judith. "Ik maak afspraken met de leerling die ik ook in een brief aan de ouders kenbaar maak. De school krijgt een kopie. Als er dingen naar voren komen waarbij de leerling ondersteuning nodig heeft, dan schakelt Sandy op school de juiste persoon in, bijvoorbeeld de schoolmaatschappelijk werker, schoolarts of mentor. "Het is heel belangrijk om te kijken naar de oorzaak van het verzuim", zegt Sandy. "Als bijvoorbeeld blijkt dat de leerling mantelzorger is van een zieke moeder, dan heb je een ander gesprek dan met een leerling die spijbelt om naar het park te gaan."

"Door het verzuimgesprek voorkomen we dat een paar uurtjes verzuim steeds meer worden."

Soms blijkt tijdens het gesprek dat er een zwaardere hulpvraag speelt. "In dat geval schakel ik met toestemming van ouders en jongere het regionaal ondersteuningsteam Oost Achterhoek in of een jeugdconsulent, waar ik als leerplichtambtenaar korte lijntjes mee heb", vertelt Judith. "Zo leidt deze aanpak er ook toe dat leerlingen of gezinnen de juiste hulp krijgen. Maar veel leerlingen hebben 'gewoon' gespijbeld en de grenzen opgezocht. Door dat vroeg op te pakken en uit te leggen wat de gevolgen kunnen zijn, neemt het verzuim bijna altijd af. Ander voordeel van vroegtijdig interveniëren is dat de leerling nog niet zo veel lessen en toetsen heeft gemist."

Er bovenop zitten

Ook op locatie Landeweer van het Liemers College is het preventief verzuimgesprek een belangrijk instrument om schoolverzuim terug te dringen en te voorkomen. Verzuimcoördinator Yvonne de Reus en leerplichtambtenaar Monique Lenting (gemeente Montferland) komen elke zes weken bij elkaar om te kijken welke leerlingen in aan-

merking komen voor een preventief verzuimgesprek. Dit zijn meestal zo'n acht tot tien leerlingen per keer. "Doordat verzuimbestrijding de enige taak is van Yvonne, kan zij er bovenop zitten", vertelt Monique. "Zij bekijkt iedere dag de lijsten, loopt alle klassen na en weet precies welke leerlingen meerdere keren te laat komen of verzuimen. Dat Yvonne zich volledig kan wijden aan deze taak is een belangrijke succesfactor van deze aanpak."

Complimenteren

Op deze school plant de leerplichtambtenaar met de leerling meteen een tweede afspraak over zes weken. De leerling krijgt na het preventief verzuimgesprek dus zes weken de tijd om te laten zien dat hij/zij de gemaakte afspraken

"Een vast aanspreekpunt voor verzuim op school is cruciaal voor een snelle en effectieve aanpak."

nakomt. "Dat wacht ik niet altijd af, want als ik tijdens die zes weken zie dat het niet beter wordt, onderneem ik meteen actie", vertelt Yvonne. "Dan overleg ik met Monique wat we zullen doen. Maar meestal is dat niet nodig, verbeteren leerlingen hun gedrag en kunnen we de leerling na zes weken complimenteren. Een belangrijke insteek van deze aanpak is dat we de leerling positief benaderen. Daarmee versterk je ook het zelfvertrouwen van de leerling."

Beide scholen hebben de afgelopen jaren ervaren dat de aanpak werkt. Ook de leerplichtambtenaren, die kunnen vergelijken met andere scholen, zien dat de preventieve gesprekken effectief zijn. Monique: "Ik voer op het Liemers College jaarlijks tussen de 30 en 40 preventieve verzuimgesprekken en de afgelopen jaren is er maar één casus geweest waarbij het tot een wettelijke verzuimmelding is gekomen."

Korte lijnen

Wat zijn nu de belangrijkste succesfactoren? Beide scholen noemen dezelfde aspecten. Cruciaal zijn een goede samenwerking en korte lijnen tussen de school en de leerplichtambtenaar. "Het is essentieel dat je elkaar goed op de hoogte houdt, snel kunt schakelen en elkaar tussendoor gemakkelijk kunt raadplegen", zegt Yvonne. Ook ervaren beide scholen dat het effectief is dat leerlingen weten dat hun verzuim goed in de gaten wordt gehouden en dat je bij de leerplichtambtenaar moet komen als je te veel verzuimt. "Omdat we dit op het Marianum al vele jaren doen, is dat bij leerlingen meestal bekend; dat heeft op zich al een preventieve functie", zegt Sandy. Datzelfde geldt voor het Liemers College.

"Door vroegtijdig in te grijpen en duidelijke afspraken te maken, neemt het verzuim bijna altijd af."

Aanspreekpunt

Volgens de leerplichtambtenaren is het heel belangrijk dat ze op school een vast aanspreekpunt hebben als het gaat om verzuim. "Dat is op lang niet alle scholen het geval", vertelt Judith. "Als je eerst op zoek moet gaan naar de juiste persoon, ben je zo een aantal dagen tot weken verder. En als het om verzuim gaat, is dat erg lang."

Monique voegt daar nog iets aan toe: "Vaak is verzuim één van de taken en hebben mensen ook allerlei andere zaken op hun bordje. Yvonne houdt zich alleen maar met verzuim bezig en ik vind dit echt een aanbeveling voor andere scholen: zorg ervoor dat er een medewerker is die zich puur met verzuim bezighoudt."

Succesvolle aanpak op Houtkamp College

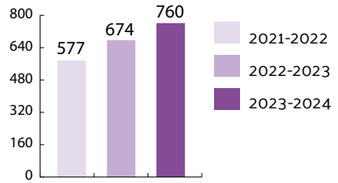
Pilot preventieve verzuimgesprekken

In het schooljaar 2023-2024 is op het Houtkamp College in Doetinchem een pilot preventieve verzuimgesprekken uitgevoerd. Bij 8 uur verzuim doet de school een melding 'overig verzuim' bij het verzuimloket van Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) onder vermelding van 'preventief gesprek'. De melding wordt opgepakt door de leerplichtambtenaar van Doetinchem en de school plant een afspraak tussen de leerling en de leerplichtambtenaar. In een kort gesprek vraagt de leerplichtambtenaar aan de leerling wat de reden was van het verzuim en wat er nodig is om het verzuim te stoppen. Ook geeft de leerplichtambtenaar in dit gesprek aan wat mogelijke consequenties zijn als het verzuim niet stopt.

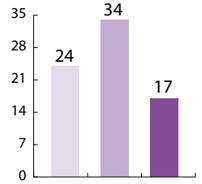
De pilot bleek succesvol. Uit de registratie van LerenWerkt blijkt dat er na een preventief gesprek voor negen op de tien leerlingen geen melding wettelijk verzuim meer is gedaan (in een periode van 4 weken 16 les- of praktijkuren afwezig zonder geldige reden). De school geeft aan dat er door de pilot meer aandacht is gekomen voor verzuim. Het maakt jongeren meer bewust en ze zijn alerter, omdat ze weten dat ze bij leerplicht kunnen worden gemeld.

Grafiek 3 Aantal meldingen relatief verzuim

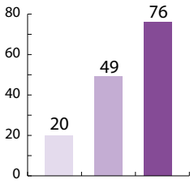
Wettelijk verzuim

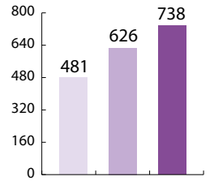
Langdurig relatief verzuim

Luxe verzuim

Overig verzuim

Relatief verzuim is gestegen

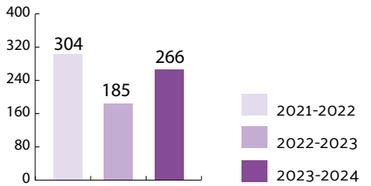
Er is veel tijd en aandacht besteed aan de samenwerking tussen leerplicht en scholen. Op sommige scholen zijn leerplichtambtenaren aanwezig voor preventieve spreekuren.
We merken dat scholen het verzuim daardoor meer en vaker preventief melden. Sommige scholen werken met een verzuimcoördinator; dit werkt erg goed.

Ook het aantal meldingen van luxe verzuim is dit jaar weer gestegen. Regelmatig gaan gezinnen buiten de schoolvakanties op reis. Scholen melden dit verzuim, waarna leerplicht een onderzoek start.

Relatief verzuim
De leer- of kwalificatieplichtige leerling is ongeoorloofd afwezig. Hieronder valt:

- Wettelijk verzuim: de leerling is in een periode van 4 weken 16 les- of praktijkuren afwezig zonder geldige reden.
- Langdurig relatief verzuim: de leerling verzuimt meer dan 4 weken zonder geldige reden.
- Luxe verzuim: de leerling gaat zonder toestemming van de schoolleiding buiten de schoolvakanties op vakantie.
- Overig verzuim: de leerling is vaak te laat, laat spijbelgedrag zien of is enkele uren of dagen met onbekende reden afwezig. Ook twijfelachtig ziekteverzuim kan hieronder vallen.

Grafiek 4 Aantal vragen om informatie/advies

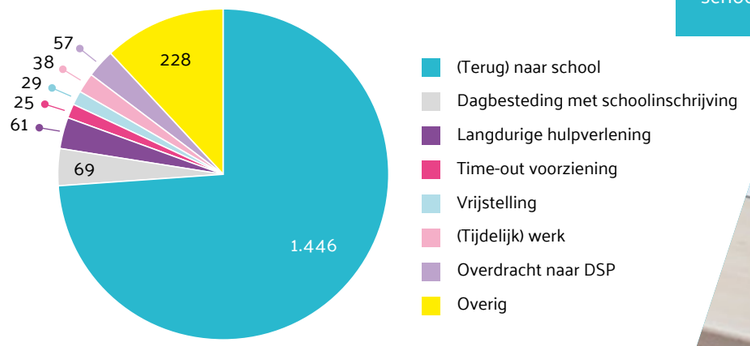
Bij ‘Informatie en advies’ gaat het om contacten met scholen, ouders, jongeren en andere partijen, zoals vragen over opleidingen of scholen, of bemiddeling tussen ouders, jongeren en school.

Toename aantal vragen om informatie en advies

In tegenstelling tot vorig jaar is het aantal vragen om informatie en advies dit jaar gestegen. Met name basisscholen weten leerplicht beter te vinden. De vragen van basisscholen gaan vaak over verlofaanvragen en mogelijkheden voor het geven van verlof in verband met (top)sport.

Resultaten

Diagram 1 Resultaten absoluut en relatief verzuim 2023-2024

totaal: 1.953

Zie **bijlage 1** voor een uitsplitsing van de verzuimmeldingen en resultaten naar onderwijssoort en gemeente over het schooljaar 2023-2024.

Samenwerking tussen leerplichtambtenaar en het samenwerkingsverband loont

Onderwijs en leerplicht weten elkaar steeds beter te vinden. Arnold Maarse, directeur van samenwerkingsverband passend onderwijs Slinge-Berkel en Suzan Wolterink, leerplichtambtenaar bij de gemeente Berkelland, beamen dit. “We hebben elkaar heel hard nodig.”

Leerplichtambtenaren en het samenwerkingsverband wisten elkaar in deze regio altijd al wel ad hoc te vinden als ‘prangende casuïstiek’ daarom vroeg, maar sinds december 2022 is hun samenwerking in een vaste vorm gegoten. Vier keer per jaar komen de leerplichtambtenaren in de regio fysiek samen bij het samenwerkingsverband in Lichtenvoorde. Ook de jeugdarts en de regionaal coördinator leerplicht van LerenWerkt sluiten daarbij aan. Suzan Wolterink: “We houden elkaar op de hoogte van nieuwe initiatieven of van veranderingen in de wetgeving rond passend onderwijs. Er is ook ruimte voor casuïstiek, maar het hoofddoel is dat we zorgen voor eenduidigheid in onze samenwerking met de scholen en in onze aanpak rond thuiszitters.”

“En wat ik een belangrijke bijvangst vind,” vult Arnold Maarse aan, “is dat ‘bekend bemind maakt’. Als je elkaar structureel ontmoet, worden eventuele drempels die een vruchtbare samenwerking in de weg kunnen staan weggenomen.”

Wat kan er wél?

De laatste jaren is het vak van de leerplichtambtenaar ingrijpend veranderd. In plaats van handhaven is nu preventief werken en inzet van hulpverlening voorliggend, zegt Suzan. “En daarvoor is samenwerking onontbeerlijk. Door vroegtijdig betrokken te worden proberen we schoolverzuim te voorkomen. Waar nodig zoeken we samen naar bijvoorbeeld een passend onderwijsarrangement, een andere school die voor een leerling geschikter zou kunnen zijn of hulpverlening voor de leerling of het gezin. Ook bespreken we samen opties voor een onderwijs-zorgarrangement, een stage of een tijdelijke dagbesteding als het onderwijs in de klas echt even niet lukt. Het is heel breed waarvoor we elkaar opzoeken.”

“Soms leiden die routes niet tot een terugkeer in het reguliere onderwijs”, zegt Arnold. “Dan maken we het meer vloeibaar: het gaat dan om ‘persoonlijke ontwikkeling die niet langer gerelateerd is aan het dogma van het diploma’. Altijd zoeken we naar het antwoord op de vraag: wat kan er wél, en hoe blijft de jongere in ontwikkeling?”

Nooit van de radar

Het aantal thuiszittende leerlingen is overal in Nederland, ook in de Achterhoek, zorgelijk.

“We blijven mogelijkheden voor het kind of de jongere onderzoeken.”

Het samenwerkingsverband heeft de opdracht om vier keer per jaar aan de Onderwijsinspectie te rapporteren hoeveel kinderen er thuiszitten, vertelt Arnold: “We monitoren het verzuim dan ook heel nauwgezet, gaan bij elk kind langs om ons ervan te verzekeren dat we goed in de gaten hebben welk programma er wordt gevolgd en langs welke lijnen de ontwikkeling afgelezen wordt. Maar wat er ook aan de hand is, en of het nu gaat om geoorloofd of ongeoorloofd thuiszitten: het zijn jongeren die niet naar school gaan. Zij mogen niet aan hun lot overgelaten worden.”

Dat laatste doet ook de leerplichtambtenaar niet, benadrukt Suzan: “Ze verdwijnen bij ons nooit van de radar, we blijven monitoren. Kinderen zijn volop in ontwikkeling, er kan binnen een jaar heel veel veranderen, bijvoorbeeld na een behandeling. Het is belangrijk dat je met ouders in contact blijft en dat je niets achter hun rug om doet: hoe gaat het nu en doen we nog het juiste? We blijven mogelijkheden voor het kind of de jongere onderzoeken.”

De leerplichtambtenaar en het samenwerkingsverband werken gezamenlijk aan het doel om alle kinderen en jongeren recht op onderwijs te blijven bieden. Suzan: “We zijn tevreden dat deze nauwe samenwerking daaraan bijdraagt.”

Vrijstellingen

Tabel 2 Aantal toegekende vrijstellingen

	Artikel 3b	Artikel 5 onder a	Artikel 5 onder b	Artikel 5 onder c	Artikel 15
2021-2022	1	54	59	16	19
2022-2023	1	52	51	35	40
2023-2024	0	66	71	44	21

Volgens de Leerplichtwet kunnen leerlingen op grond van de volgende redenen worden vrijgesteld van de leerplicht:

- Artikel 5 onder a: de leerling kan niet op school worden toegelaten vanwege lichamelijke en/of psychische oorzaken.
- Artikel 5 onder b: de ouders hebben bedenkingen over de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen.
- Artikel 5 onder c: de leerling is ingeschreven bij een school buiten Nederland en bezoekt deze school regelmatig.
- Artikel 15: een kwalificatieplichtige jongere krijgt op een andere manier voldoende onderwijs, bijvoorbeeld tijdens een interne bedrijfsopleiding.

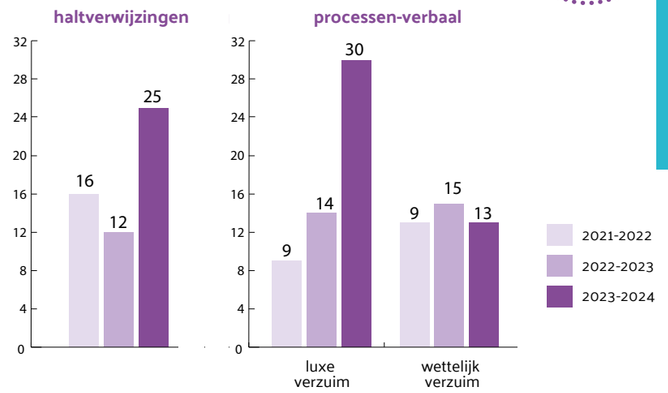
Zie **bijlage 2** voor een uitsplitsing van de toegekende vrijstellingen naar gemeente over het schooljaar 2023-2024.

Toelichting

- **Vrijstellingen op grond van artikel 5 onder a:** Het aantal toegekende vrijstellingen is gestegen **van 52 naar 66**. Leerplichtambtenaren werken nu preventiever en zijn daardoor eerder in contact met scholen bij langdurig zieke leerlingen. Deze vrijstellingen worden vaak toegekend vanwege psychische of psychosomatische klachten. Er wordt onderzocht of maatwerk op school mogelijk is, of dat er tijdelijk een vrijstelling nodig is.
- **Vrijstellingen op grond van artikel 5 onder b:** Een stijging **van 51 naar 71**. Dit aantal varieert per gemeente. In enkele gevallen betreft het nieuwe inwoners die in hun vorige woongemeente al een vrijstelling hadden. Wanneer een gezin meerdere leerplichtige kinderen heeft, zorgt dit snel voor een stijging.
- **Vrijstellingen op grond van artikel 5 onder c:** Het aantal is gestegen **van 35 naar 44**. Dit zijn jongeren die aan de grens wonen en in Duitsland naar school gaan, of jongeren die tijdelijk in het buitenland studeren.
- **Vrijstellingen op grond van artikel 15:** Hier zien we een daling **van 40 naar 21**. Soms ontwikkelen jongeren zich buiten school door een beschikking dagbesteding op basis van de Jeugdwet. Zij volgen een traject bij bijvoorbeeld Werkraat, ICT Maatwerk, Workmate Company of Loods360. Wanneer de dagbesteding nog niet rond is, kan er geen vrijstelling worden afgegeven, wat in enkele situaties leidt tot absoluut verzuim.

Haltverwijzingen en processen-verbaal

Grafiek 5 Aantal Haltverwijzingen en processen-verbaal

Zie **bijlage 2** voor een uitsplitsing van de Haltverwijzingen en processen-verbaal naar gemeente over het schooljaar 2023-2024.

Toelichting Haltverwijzingen en processen-verbaal

In tegenstelling tot vorig jaar is het aantal processen-verbaal (pv) wettelijk verzuim dit jaar gedaald. Dit kan een gevolg zijn van preventief werken en van de inzet van vrijwillige hulp-verlening. Bij moedwillig verzuim, waarbij de oorzaak duidelijk bij de jongere zelf ligt en hulp-verlening niet tot stand komt, is het opmaken van een proces-verbaal soms een meerwaarde.

Wel zien we een verdubbeling van het aantal processen-verbaal luxe verzuim, van 14 naar 30. Dit komt doordat er meer wordt gereisd. Ook het aantal Haltverwijzingen is verdubbeld van 12 naar 25.

Verzuim 18+

Omdat verzuim een aanwijzing kan zijn voor dreigend schoolverlaten, zetten wij ons actief in voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar die verzuimen. In samenwerking met de school proberen we zo snel mogelijk in contact te komen met een jongere die niet op school is. Het is essentieel dat iedere jongere kan rekenen op dezelfde inzet en ondersteuning. Daarom stimuleren we actief het gebruik van het **Regionaal Verzuimprotocol Achterhoek** binnen het onderwijs. Onze aanpak blijft echter maatwerk; in overleg met de school én de jongere zoeken we altijd naar de best passende oplossing.

Tabel 3 Verzuimmeldingen 18+

	Verzuimmeldingen 18+	Waarvan actie gewenst	% Actie gewenst
2021-2022	977	477	49%
2022-2023	1133	457	40%
2023-2024	1157	498	43%

Toelichting

- **Meer aandacht voor verzuim, meer meldingen:** De afgelopen jaren hebben we op scholen veel aandacht besteed aan het vroegtijdig signaleren en melden van verzuim. Dit zien we terug in de cijfers. Het aantal verzuimmeldingen is gestegen naar 1.157. Dit is 2 procent meer dan vorig jaar en 18 procent meer dan twee jaar geleden.
- **Aanhoudend verzuim beter in beeld:** Het is belangrijk om te weten dat één jongere meerdere keren kan worden gemeld. In totaal gaat het om 568 unieke jongeren. Bij 231 van deze jongeren is er sprake van herhaaldelijk of doorlopend verzuim (recidive). Echter, bij 59% van de jongeren (337) blijft het bij één melding, waarna ze hun schoolgang hervatten. Deze aantallen en percentages zijn vergelijkbaar met schooljaar 2022-2023.
- **Minder 'actie gewenst':** In het schooljaar 2023-2024 gaven scholen bij 498 verzuimmeldingen (43%) aan dat er actie van onze kant nodig was. Dit percentage is iets hoger dan vorig jaar, maar nog steeds lager dan tijdens de coronajaren, toen dit tussen de 50% en 60% lag. Deze daling kan erop wijzen dat scholen zelf meer aandacht besteden aan verzuim en mogelijk eerder actie ondernemen richting de jongeren. Het blijft echter van groot belang dat jongeren bij verzuim de juiste ondersteuning krijgen om hun schoolgang te hervatten. Daarom nemen wij contact op met zowel de jongere als de school wanneer er bij een tweede melding opnieuw wordt aangegeven dat 'geen actie gewenst' is. We zijn ervan overtuigd dat de inzet van onze consulent Doorstroompunt bij herhaald verzuim van grote waarde kan zijn. Samen met de school bepalen we dan de juiste vervolgstappen.

3. Voortijdig schoolverlaten • Cijfers & Resultaten

LerenWerkt zet zich ervoor in om het aantal jongeren dat voortijdig hun opleiding verlaat te beperken. We monitoren hoeveel jongeren zonder startkwalificatie stoppen met school. Hiervoor maken we gebruik van gegevens uit ons eigen systeem en de landelijke cijfers van DUO. De landelijke doelstelling is om in 2026 het aantal voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) te beperken tot maximaal 18.000 per jaar. In de Achterhoek streven we in 2024 naar maximaal 308 vsv'ers op totaal 23.000 onderwijsdeelnemers.

Jongeren die in schooljaar 2023-2024 zijn uitgeschreven noemen we 'nieuwe vsv'ers'. Onder 'oud-vsv'ers' verstaan we jongeren die in voorgaande schooljaren het onderwijs zonder startkwalificatie hebben verlaten.

Landelijke cijfers

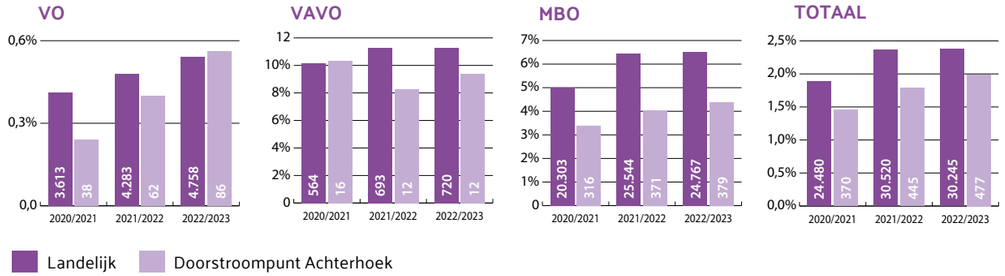
Met de landelijke DUO-cijfers kunnen we het aantal vsv'ers in de regio Achterhoek vergelijken met de rest van Nederland. De (nieuwste) cijfers hebben betrekking op jongeren van 12 tot 23 jaar die op 1 oktober 2022 onderwijs volgden, maar een jaar later, dus op 1 oktober 2023, niet meer bij een school waren ingeschreven en geen startkwalificatie hebben behaald[4].

Zie **bijlage 3** voor de tabel met daarin het overzicht van nieuwe vsv'ers naar soort onderwijs.

4. De vsv-cijfers van DUO hebben altijd één schooljaar vertraging. Op moment van schrijven zijn de cijfers van schooljaar 2023-2024 nog niet bekend.

Grafiek 6 Nieuwe vsv'ers naar soort onderwijs

Toelichting

- **Record aantal voortijdig schoolverlaters:** De laatste jaren is er landelijk sprake van een stijging van het aantal vsv'ers. Voor het tweede jaar op rij zijn er landelijk ruim 30.000 nieuwe vsv'ers. Hiermee lijkt de landelijke doelstelling van maximaal 18.000 vsv'ers in 2026 niet haalbaar te zijn.
- **Aantal vsv'ers Achterhoek stijgt harder dan landelijk:** Ook in de regio Achterhoek zien we de afgelopen jaren een toename van het aantal nieuwe vsv'ers, van 370 naar 477. Waar we bij de landelijke cijfers een stagnatie van de toename zien (twee jaar op rij 30.000 nieuwe vsv'ers), is de stijging van het aantal nieuwe vsv'ers in de Achterhoek wel doorgezet: van 445 in 2021-2022 naar 477 in 2022-2023. Het percentage vsv'ers in de Achterhoek stijgt daarmee sterker dan landelijk. Dit betekent dat het onwaarschijnlijk is dat we onze eigen regionale ambitie (maximaal 308 vsv'ers (1,34%) in schooljaar 2023-2024) gaan waarmaken.
- **Toename voortijdig schoolverlaters in het vo:** Het aantal vsv'ers in het vo is de afgelopen drie jaar meer dan verdubbeld (van 38 naar 86). Een verdiepende analyse laat zien dat het in 30 gevallen gaat om uitval op de ISK. Deze jongeren moeten doorstromen naar inburgering maar staan daar op de wachtlijst.
- **Vsv-dashboard:** Voor een verdieping van de kenmerken van de vsv'ers verwijzen we naar het **vsv-dashboard**. Daar is ook aangegeven wat de voortijdig schoolverlaters 'één jaar na uitval' doen. In de Achterhoek is 35% één jaar na uitval nog steeds vsv'er, 38% is aan het werk en 27% is terug naar het onderwijs[5].

5. Percentages horen bij vsv-data uit schooljaar 2021-2022.

Regionale cijfers

LerenWerkt volgt alle jongeren zonder start-kwalificatie en zonder schoolinschrijving. Wanneer jongeren bij een school worden uitgeschreven, ontvangen de consulenten Doorstroompunt hiervan direct een melding. Iedere melding wordt onderzocht. Vervolgens wordt samen met de jongere bepaald welke begeleiding gewenst is. Niet al deze jongeren blijven vsv'er; afgelopen schooljaar zijn 347 jongeren op een route terug naar school begeleid.

Wist je dat...

- elke consulent van het Door-stroompunt een beroeps- en studiekeuzetest kan uitvoeren?
- van de 1.342 nieuwe vsv'ers bijna de helft (46%, 615 jongeren) net 18 jaar is als zij stoppen met school? Van deze groep stoppen 221 jongeren zelfs al binnen één maand na hun 18e verjaardag.

In de regio Achterhoek zijn er **17.974 jongeren** in de leeftijd van 18 tot 23 jaar. Daarvan zijn er aan het einde van dit verslagjaar **2.152** bij het Doorstroompunt in beeld als vsv'er. Zie bijlage 3 voor een overzicht van het aantal vsv'ers naar leeftijd. Voortijdig schoolverlaters tussen de 12 en 18 jaar worden door leer-plicht behandeld als absoluut verzuimer.

Nieuwe vsv'ers

In het schooljaar 2023-2024 ontvingen we **1.342 meldingen van school-uitschrijvingen**, ook wel 'nieuwe vsv'ers' genoemd (zie tabel 4).

- Bij **110** jongeren is de consulent aan het eind van het schooljaar nog steeds betrokken.
- **782** jongeren worden aan het eind van het schooljaar niet meer actief begeleid, zij worden gemonitord. De consulent Doorstroompunt houdt de vinger aan de pols en checkt periodiek of een jongere een nieuwe schoolinschrijving of werk heeft met voldoende inkomen. Indien nodig zoekt de consulent opnieuw contact. In tabel 5 staat meer informatie over deze groep.
- Bij **450** jongeren is de begeleiding in het afgelopen schooljaar gestart én afgesloten (zie tabel 6 voor de resultaten).

Tabel 4 Status meldingen nieuwe vsv'ers 2023-2024

	In behandeling	Monitoring	Afgerond	Totaal
Aalten	4	59	37	100
Berkelland	11	98	48	157
Bronckhorst	14	55	29	98
Doesburg	8	38	20	66
Doetinchem	28	166	109	303
Montferland	13	108	62	183
Oost Gelre	7	56	31	94
Oude IJsselstreek	20	100	43	163
Winterswijk	5	102	71	178
Eindtotaal	**110**	**782**	**450**	**1.342**

Doorstroom naar werk

- **Jongeren kiezen voor werk:** Ruim 1.100 vsv'ers (zowel nieuwe als oud-vsv'ers) zijn aan het werk. Daarnaast geven jongeren die nog begeleiding krijgen aan dat ze willen gaan werken. 347 jongeren kiezen ervoor terug te gaan naar school. Anderen worden, mogelijk met hulp van de consulent Doorstroompunt, begeleid naar (duurzaam) werk.
- **Arbeidsmarktsituatie monitoring:** Gedurende het schooljaar monitoren we periodiek de arbeidssituatie van werkende jongeren. We nemen contact met hen op als er onvoldoende stabiliteit is in hun inkomsten of als zich ontwikkelkansen aandienen, bijvoorbeeld een (bbl-) opleiding of duurzaam werk. Doel hiervan is te onderzoeken of er nog ondersteuning vanuit het Doorstroompunt gewenst is.
- **Economische invloed:** Gevolg van de aantrekkelijke economie in het schooljaar 2023-2024 is dat veel jongeren zelf werk vonden en geen extra ondersteuning nodig hadden.
- **Trajecten:** Tot april 2024 had het Doorstroompunt een consulent voor arbeidsmarktgerichte trajecten voor jongeren. Deze consulent kon gericht op zoek gaan naar bijvoorbeeld werk of een bbl-opleiding voor de jongeren. Tot april 2024 is deze consulent bij 20 casussen ingezet, waarvan er 19 zijn afgerond.
- **Nieuwe werkwijze:** Vanaf april 2024 volgt het Doorstroompunt een nieuwe werkwijze: elke consulent houdt zich bezig met zowel verzuim 18+, voortijdig schoolverlaten en de begeleiding naar werk.

Tabel 5 Resultaten vsv-monitoring

	Nieuwe vsv'ers (schooljaar 2023-2024)	Oud-vsv'ers (schooljaar 2019-2020 t/m 2022-2023)
Werk	426	720
Werk kortdurend < 6 mnd	153	124
Werk langdurig 6 - 12 mnd	160	162
Werk langdurig > 12 mnd	57	192
Werk + interne opleiding	2	5
Werk + Loonkostensubsidie	38	127
Werk (nog niet gespecificeerd)	7	66
ZZP/Zelfstandig ondernemer	9	44
Wacht op inschrijving	5	
School (gerelateerd)	80	45
Participatiewet	75	142
Wajong	38	190
Dagbesteding	16	20
Hulpverlening	47	35
Niet bereikbaar/ongemotiveerd	34	69
Overig	61	12
Totaal	**782**	**1.233**

Tabel 6 Resultaten afgeronde vsv-meldingen 2023-2024

	Nieuwe vsv'ers (schooljaar 2023-2024)	Oud vsv'ers (en in schooljaar 2023-2024 afgerond)
School (gerelateerd)	238	245
Geen doelgroep meer	164	559
Startkwalificatie behaald	24	20
Overig	24	6
Totaal	**450**	**830**

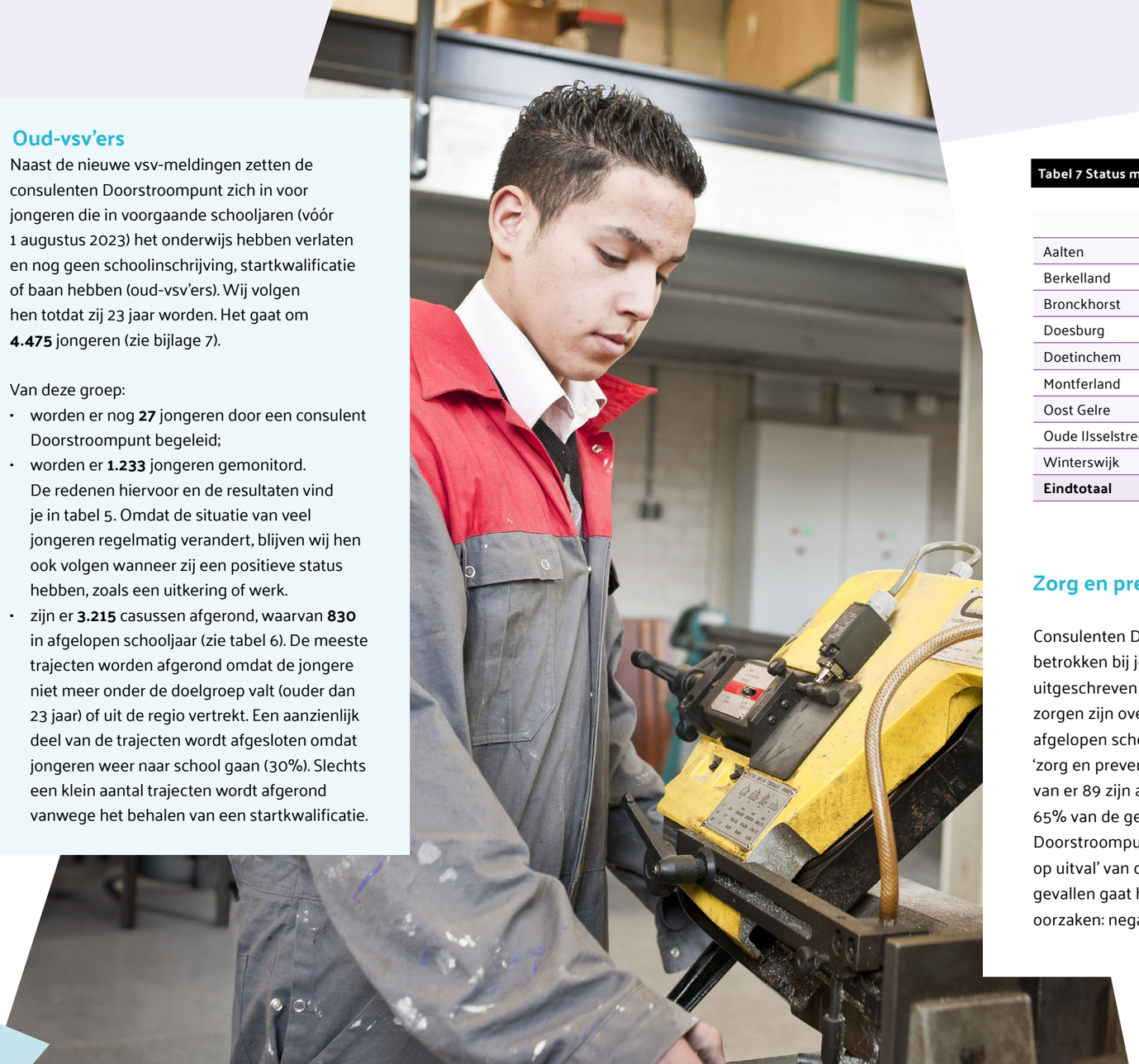
Toelichting
Trajecten kunnen alleen worden afgerond als een jongere niet meer tot de doelgroep van het Doorstroompunt behoort (verhuisd buiten de regio, leeftijd 23+), een startkwalificatie heeft behaald of een schoolinschrijving heeft.

Oud-vsv'ers

Naast de nieuwe vsv-meldingen zetten de consulenten Doorstroompunt zich in voor jongeren die in voorgaande schooljaren (vóór 1 augustus 2023) het onderwijs hebben verlaten en nog geen schoolinschrijving, startkwalificatie of baan hebben (oud-vsv'ers). Wij volgen hen totdat zij 23 jaar worden. Het gaat om **4.475** jongeren (zie bijlage 7).

Van deze groep:

- worden er nog **27** jongeren door een consulent Doorstroompunt begeleid;
- worden er **1.233** jongeren gemonitord. De redenen hiervoor en de resultaten vind je in tabel 5. Omdat de situatie van veel jongeren regelmatig verandert, blijven wij hen ook volgen wanneer zij een positieve status hebben, zoals een uitkering of werk.
- zijn er **3.215** casussen afgerond, waarvan **830** in afgelopen schooljaar (zie tabel 6). De meeste trajecten worden afgerond omdat de jongere niet meer onder de doelgroep valt (ouder dan 23 jaar) of uit de regio vertrekt. Een aanzienlijk deel van de trajecten wordt afgesloten omdat jongeren weer naar school gaan (30%). Slechts een klein aantal trajecten wordt afgerond vanwege het behalen van een startkwalificatie.

Tabel 7 Status meldingen oud-vsv'ers 2019-2020 t/m 2022-2023

	In behandeling	Monitoring	Afgerond	Eindtotaal
Aalten	5	96	255	356
Berkelland	2	146	452	600
Bronckhorst	1	113	230	344
Doesburg		36	169	205
Doetinchem	10	316	739	1.065
Montferland	5	178	374	557
Oost Gelre		96	261	357
Oude IJsselstreek	4	128	324	456
Winterswijk		124	411	535
Eindtotaal	**27**	**1.233**	**3.215**	**4.475**

Zorg en preventie

Consulenten Doorstroompunt worden soms betrokken bij jongeren die nog niet zijn uitgeschreven door school, maar waarbij er zorgen zijn over de schoolgang. In totaal zijn afgelopen schooljaar 109 van deze zogenoemde 'zorg en preventie-trajecten' opgestart, waarvan er 89 zijn afgerond (20 lopen nog). In 65% van de gevallen wordt er een consulent Doorstroompunt betrokken vanwege 'kans op uitval' van de jongere en in 16% van de gevallen gaat het om studiegerelateerde oorzaken: negatief studieadvies (9%), verkeerde studiekeuze (4%) of geen bbl leerbaan (3%). Bij 19% hebben consulenten Doorstroompunt een adviserende rol. Ook bij deze jongeren is de samenwerking tussen school en Doorstroompunt van meerwaarde, vooral wanneer de hulp vanuit school onvoldoende is en er ondersteuning van andere partijen, bijvoorbeeld vanuit de gemeente, nodig is. De consulent Doorstroompunt ondersteunt de school en de jongeren bij het vinden van passende begeleiding.

De dynamische doelgroep van het Doorstroompunt

Er zijn jongeren die kwetsbaar zijn en slechts een kleine kans hebben om een startkwalificatie te behalen. Voor deze groep hebben we een monitorfunctie: we volgen of ze erin slagen om toch een startkwalificatie te behalen, naar school gaan of werk hebben gevonden met een substantieel inkomen.

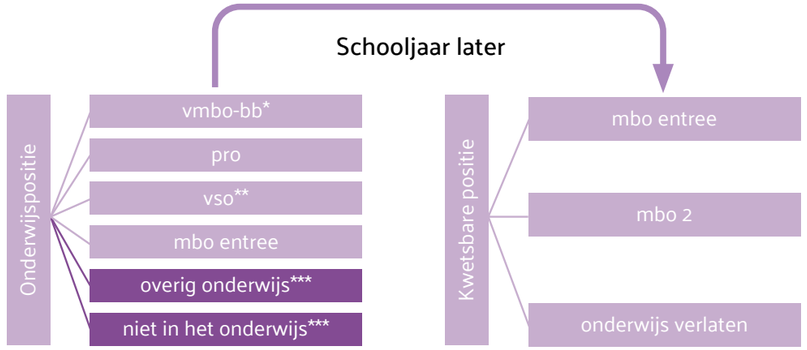
Deze groep jongeren heeft vaak wisselende schoolinschrijvingen, baantjes en maandelijkse inkomsten. De grens tussen monitoren en begeleiden is daardoor flexibel. Als een jongere die we monitoren bijvoorbeeld een mbo-opleiding op niveau 2 gaat volgen en vervolgens uitvalt, schakelen we over naar actieve begeleiding. Hierbij werken we vaak nauw samen met de gemeente waar de jongere woont. Jongeren die een stabiele baan hebben en geen behoefte hebben aan begeleiding, blijven we uitsluitend monitoren. Voor jongeren in een kwetsbare positie (JIKP) heeft het Doorstroompunt een wettelijke taak.

Jongeren in een kwetsbare positie

Jongeren uit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, vmbo-basis en het entree-onderwijs lopen een verhoogd risico op voortijdig schoolverlaten of werkloosheid. Vooral de overgang naar een andere opleiding of werk is risicovol. Daarom is het van groot belang dat scholen en gemeenten ervoor zorgen dat deze 'jongeren in een kwetsbare positie' tijdens deze overgangsperiodes goed worden begeleid. Het doel hiervan is (maatschappelijke) uitval te voorkomen en te beperken.

Definitie JIKP

Jongeren in een kwetsbare positie (JIKP) zijn jongeren tot 23 jaar die vanuit bepaalde onderwijsposities (pro, vso, vmbo-basisberoepsgerichte leerweg, mbo niveau 1) uit het onderwijs zijn gestroomd of zijn doorgestroomd naar of binnen het mbo (niveau 1 of niveau 2) in het daaropvolgende schooljaar.

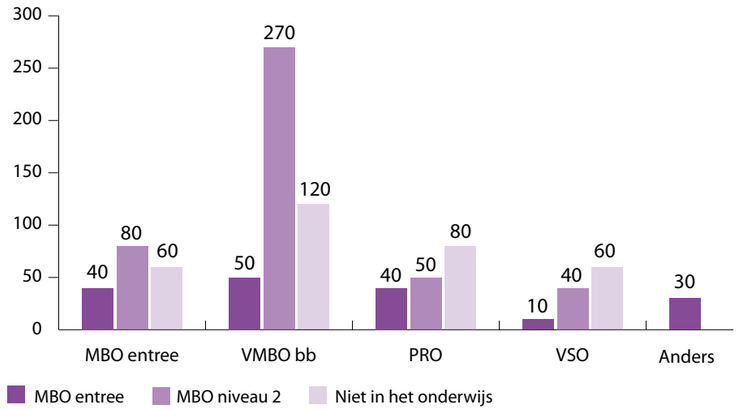
* inclusief leerwerktraject
** inclusief uitstroomprofiel dagbesteding
*** alleen van toepassing voor overstap naar mbo entree

LerenWerkt heeft de taak de overstap van jongeren in een kwetsbare positie te monitoren. Elk jaar krijgen we de namen van jongeren die een kwetsbare overstap hebben gemaakt (zie definitie). Daarnaast is er een **JIKP-dashboard** met informatie over de daginvulling van deze jongeren in het jaar van de overstap en één, drie of vijf jaar daarna.

Tabel 8 JIKP in de Achterhoek: van startpositie (2022-2023) naar kwetsbare positie (2023-2024)

Bron: JIKP dashboard (augustus 2024) en Datawrapper.

Aantallen zijn afgerond op tientallen. Onder 'niet in het onderwijs' horen jongeren die uitstromen naar werk, dagbesteding of WLZ, jongeren die een uitkering ontvangen of overig/onbekend. Onder 'anders' vallen jongeren die niet in het onderwijs of in ander onderwijs (dan bovengenoemd) zaten.

Tabel 8 geeft de overstappen weer van de meest recente groep JIKP'ers. We zien dat jongeren uit de mbo entreeopleiding en vmbo basisberoepsgerichte (bb) leerweg meestal in het onderwijs blijven. Zij maken vaak de overstap naar mbo niveau 2. Vanuit pro en vso stromen jongeren vaak uit naar iets anders dan het onderwijs. Het **JIKP-dashboard** laat zien dat driekwart van de pro jongeren (die niet in het onderwijs blijven) uitstroomt naar werk.
Bij vso is de uitstroom sterk afhankelijk van het uitstroomprofiel: twee derde van de jongeren met uitstroomprofiel 'vervolgonderwijs' blijft in het onderwijs (veelal mbo niveau 2), jongeren met uitstroomprofiel 'arbeidsmarkt' gaan veelal aan het werk en jongeren met uitstroomprofiel 'dagbesteding' ontvangen vaak een uitkering.

Wist je dat...

- we regelmatig met gemeenten casusoverleggen voeren over jongeren in kwetsbare posities?
- de coördinatoren van de Gelderse Doorstroompunten bovenregionaal overleggen om samen te werken?

Programmaplan voortijdig schoolverlaten 2020-2024

Met de programmagroep voortijdig schoolverlaten geven we vorm en uitvoering aan het vierjarige regionale vsv-plan. Dit plan beschrijft diverse maatregelen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en verschillende programmalijnen die een preventief karakter hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor de verzuimaanpak 18+, maar ook voor de leerlingenzorg op school. Op het Graafschap College wordt dit uitgevoerd door het Loopbaanplein, terwijl in het voortgezet onderwijs het jeugdmaatschappelijk werk hier uitvoering aan geeft. Daarnaast zijn goede loopbaanoriëntatie en -begeleiding, en de door Profijt uitgevoerde begeleiding bij de overstap van vo naar mbo belangrijke onderdelen van het vsv-plan.
Tot slot is er de samenwerking met de Arbeidsmarkt Regio Achterhoek via ZEG Achterhoek. Deze samenwerking maakt een brede dienstverlening aan jongeren mogelijk, ook als zij niet (meer) onder de doelgroep van het Doorstroompunt vallen. Vanwege de nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk' is de planperiode met één jaar verlengd. Het programma loopt nu door tot en met 1 januari 2026.

ZEG Achterhoek

In het afgelopen schooljaar begeleidde ZEG Achterhoek 264 jongeren bij een volgende (tussen)stap in hun ontwikkeling naar een opleiding of werk. Bij 74 jongeren is er een opstartbonus ingezet omdat er geen financiering vanuit voorliggende voorzieningen mogelijk was en/of deze niet toereikend was.

- **Infographic september 2024**: Deze geeft een gedetailleerd overzicht van de inzet van ZEG en de opstartbonus.
- **ZEG-magazine**: Twee specials zijn gepubliceerd over de thema's **'jongeren en studiefinanciering'** en **'jongeren zonder inkomsten'**. Hierin worden persoonlijke verhalen van de jongeren gedeeld.
- **Effectmeting 2022-2023**: De resultaten van de effectmeting van de dienstverlening door de jongerenconsulenten en de opstartbonus zijn samengevat in het document effectmeting.
- **Life coaches:** In februari 2024 is een vervolgproject gestart waarbij 40 jongeren worden begeleid bij problemen op verschillende leefgebieden.

De dienstverlening van de jongerenconsulenten, de life coaches en de opstartbonus worden komend schooljaar voortgezet. Wij blijven ons inzetten om ervoor te zorgen dat deze ondersteuning langdurig en, waar mogelijk, structureel wordt geborgd.

www.zegachterhoek.nl

4. Regionale en landelijke ontwikkelingen

Wet ‘Van school naar duurzaam werk’

De ingangsdatum van de Wet ‘Van school naar duurzaam werk’ is voorlopig opgeschort tot 1 januari 2026. In maart 2024 is de kerngroep van start gegaan. De kerngroep bestaat uit een afvaardiging van het Doorstroompunt, onderwijs, pro/vso, gemeenten en het Actieplan Achterhoekse jongeren. Ondanks uitstel van de wet, blijft de kerngroep zich het komende schooljaar actief bezighouden met de voorbereiding van een nieuw integraal regionaal plan voor jongeren van 12 tot 27 jaar in de Achterhoek.

Ontwikkelingen Doorstroompunt

Met de invoering van de Wet ’Van school naar duurzaam werk’ krijgt het Doorstroompunt meer taken. De doelgroep wordt uitgebreid doordat de leeftijdsgrens wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar. Daarnaast wordt de doelgroep breder, omdat ook jongeren uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs onder onze verantwoordelijkheid vallen. Om deze reden heeft LerenWerkt de taakverdeling binnen het Doorstroompunt herzien.

Sinds april 2024 zijn alle consulenten van het Doorstroompunt generalisten; er zijn geen aparte consulenten meer voor schooluitval, verzuim 18+ of begeleiding naar werk. Door deze nieuwe taakverdeling kunnen we beter aansluiten bij de lokale ondersteunings-structuur in het sociale domein. Elke gemeente heeft sinds april 2024 een vaste consulent Doorstroompunt als aanspreekpunt. Bovendien is de formatie van het team uitgebreid en hebben we twee nieuwe collega’s mogen verwelkomen.

Met deze wijzigingen bereidt het team zich voor op de nieuwe wet en de nieuwe planperiode vanaf schooljaar 2025-2026.

Regionalisering leerplicht

Montferland en Oude IJsselstreek aangesloten bij regionale administratie
De gemeente Montferland en Oude IJsselstreek zijn afgelopen schooljaar, respectievelijk per maart 2024 en mei 2024, aangesloten bij de regionale administratie van LerenWerkt (JVS). Samen met de gemeenten Aalten, Berkelland, Doesburg, Doetinchem, Oost Gelre en Winterswijk voeren zij een sluitende administratie. Basis voor het voorkomen en terugdringen van verzuim en schooluitval is een snelle signalering en registratie. Daarmee komt en blijft ieder verzuim of voortijdig schoolverlaten tijdig in beeld. Omdat leerlingen vaak buiten de gemeentegrenzen naar school gaan, is het effect van een gezamenlijke administratie groot.

Herijking regionale samenwerking leerplicht van start gegaan
In 2024 is bestuurlijk besloten de afspraken over regionale samenwerking leerplicht te herijken. Om tot een goed resultaat te komen is een werkgroep opgericht met de beleidsadviseurs onderwijs regio Achterhoek en een afvaardiging van LerenWerkt. Er zijn diverse sessies gepland om te komen tot een gezamenlijk gedragen visie en om te onderzoeken op welke onder-delen we de krachten willen bundelen en welke taken beter lokaal uitgevoerd kunnen worden. De beoogde samenwerking wordt vervolgens op inhoud uitgewerkt. Dit alles zal leiden tot nieuwe afspraken.

Wist je dat...

- de consulenten Doorstroom-punt nu allemaal in de breedte werken en jongeren begeleiden bij verzuim, schooluitval en begeleiding naar werk of zorg?

Bijlage 1. Verzuimmeldingen en resultaten 2023-2024

Tabel 1A Aantal verzuimmeldingen (speciaal) basisonderwijs 2023-2024

	Absoluut verzuim				Relatief verzuim						
	totaal	> 3maanden	> 4 aaneen-gesloten weken	weer ingeschreven	wettelijk verzuim	waarvan herhaald	langdurig relatief verzuim (> 4 weken)	luxe verzuim	overig verzuim	informatie en advies	Totaal absoluut en relatief verzuim
Aalten	2		1	1	2				10	13	**14**
Berkelland	5		3	3	6	1		2	10	12	**23**
Bronckhorst					2			2	10	5	**14**
Doesburg	5	1	5	3	2	1		1	5	2	**13**
Doetinchem	11	3	6	5	4				10	7	**25**
Montferland					14	3	1	6	8		**29**
Oost Gelre	4		2		3			1	7	5	**15**
Oude IJsselstreek	2		2		8	1		7	5	14	**22**
Winterswijk	11	1	8	9	2			7	4	8	**24**
Totaal	**40**	**5**	**27**	**21**	**43**	**6**	**1**	**26**	**69**	**66**	**179**

Tabel 1B Resultaten verzuimmeldingen (speciaal) basisonderwijs 2023-2024

	(Terug) naar school	Dagbesteding met schoolinschrijving	Langdurige hulpverlening	Time-out voorziening	Vrijstelling	(Tijdelijk) werk	Overdracht naar DSP 18+	Overig	Totaal
Aalten	5	3	1	nvt		nvt	nvt	5	**14**
Berkelland	21			nvt		nvt	nvt	2	**23**
Bronckhorst	13			nvt	1	nvt	nvt		**14**
Doesburg	10			nvt		nvt	nvt	3	**13**
Doetinchem	17	1	1	nvt	1	nvt	nvt	5	**25**
Montferland	22			nvt		nvt	nvt	7	**29**
Oost Gelre	11			nvt	2	nvt	nvt	2	**15**
Oude IJsselstreek	18			nvt		nvt	nvt	4	**22**
Winterswijk	20	1	1	nvt		nvt	nvt	2	**24**
Totaal	**137**	**5**	**3**	**0**	**4**	**0**	**0**	**30**	**179**

Tabel 1C Aantal verzuimmeldingen (voortgezet) speciaal onderwijs 2023-2024

	Absoluut verzuim				Relatief verzuim						
	totaal	> 3maanden	> 4 aaneen-gesloten weken	weer ingeschreven	wettelijk verzuim	waarvan herhaald	langdurig relatief verzuim (> 4 weken)	luxe verzuim	overig verzuim	informatie en advies	Totaal absoluut en relatief verzuim
Aalten					1				4	5	**5**
Berkelland	1	1	1		16	3			14	10	**31**
Bronckhorst					2			1	7	3	**10**
Doesburg	1	1	1		2	1			1	1	**4**
Doetinchem	6	4	6	1	7	1			18	9	**31**
Montferland	3	2	3		4				12		**19**
Oost Gelre	16	5	12	4	4				3	4	**23**
Oude IJsselstreek	3	3	3		9	1			5	9	**17**
Winterswijk					3	2			2	7	**5**
Totaal	**30**	**16**	**26**	**5**	**48**	**8**	**0**	**1**	**66**	**48**	**145**

Tabel 1D Resultaten verzuimmeldingen (voortgezet) speciaal onderwijs 2023-2024

	(Terug) naar school	Dagbesteding met schoolinschrijving	Langdurige hulpverlening	Time-out voorziening	Vrijstelling	(Tijdelijk) werk	Overdracht naar DSP 18+	Overig	Totaal
Aalten	3	2							**5**
Berkelland	24	2			1			4	**31**
Bronckhorst	5		3			1		1	**10**
Doesburg		1	1		1			1	**4**
Doetinchem	14	4	4	1	2		1	5	**31**
Montferland	5	3	3		1	1	2	4	**19**
Oost Gelre	7	1	1		2			12	**23**
Oude IJsselstreek	8	3	2					4	**17**
Winterswijk	2	1	1				1		**5**
Totaal	**68**	**17**	**15**	**1**	**7**	**2**	**4**	**31**	**145**

Tabel 1E Aantal verzuimmeldingen voortgezet onderwijs 2023-2024

	Absoluut verzuim				Relatief verzuim						
	totaal	> 3maanden	> 4 aaneen-gesloten weken	weer ingeschreven	wettelijk verzuim	waarvan herhaald	langdurig relatief verzuim (> 4 weken)	luxe verzuim	overig verzuim	informatie en advies	Totaal absoluut en relatief verzuim
Aalten	5	3	5	2	35	5	5		68	16	**113**
Berkelland	7	3	6	2	31	6	2	2	64	11	**106**
Bronckhorst	1		1		15	13		3	58	27	**77**
Doesburg	4	2	4		8			2	13		**27**
Doetinchem	32	9	21	9	107	27	2	6	78	9	**225**
Montferland	6	4	4	1	74	8	2	13	26		**121**
Oost Gelre	3		2	3	24	3		5	53	8	**85**
Oude IJsselstreek	3	1	2		39	7	1	10	118	12	**171**
Winterswijk	7		3	4	47	10	1	8	32	29	**95**
Totaal	**68**	**22**	**48**	**21**	**380**	**79**	**13**	**49**	**510**	**112**	**1.020**

Tabel 1F Resultaten verzuimmeldingen voortgezet onderwijs 2023-2024

	(Terug) naar school	Dagbesteding met schoolinschrijving	Langdurige hulpverlening	Time-out voorziening	Vrijstelling	(Tijdelijk) werk	Overdracht naar DSP 18+	Overig	Totaal
Aalten	79	12	10	3	2	1	2	4	**113**
Berkelland	94		4		1	1		6	**106**
Bronckhorst	59	9	3			3	1	2	**77**
Doesburg	21	1	1				3	1	**27**
Doetinchem	172	6	2	1	3	6	13	22	**225**
Montferland	84	4		3	2	2	4	22	**121**
Oost Gelre	70	2	3			1		9	**85**
Oude IJsselstreek	137	3	10	1	1	1	2	16	**171**
Winterswijk	77	2	2				1	13	**95**
Totaal	**793**	**39**	**35**	**8**	**9**	**15**	**26**	**95**	**1.020**

Tabel 1G Aantal verzuimmeldingen middelbaar beroepsonderwijs 2023-2024

	Absoluut verzuim				Relatief verzuim						
	totaal	> 3maanden	> 4 aaneen-gesloten weken	weer ingeschreven	wettelijk verzuim	waarvan herhaald	langdurig relatief verzuim (> 4 weken)	luxe verzuim	overig verzuim	informatie en advies	Totaal absoluut en relatief verzuim
Aalten					26	9	2		3	6	**31**
Berkelland	2	2	2		48	18			9	3	**59**
Bronckhorst	3	1	2	1	32	17					**35**
Doesburg	1		1		11	2			12	2	**24**
Doetinchem	9	4	8		48	19	1		14	14	**72**
Montferland	3	2	3	1	21	6			12		**36**
Oost Gelre	7	4	7	1	31	12			11	3	**49**
Oude IJsselstreek	2	1	2		35	14			16	1	**53**
Winterswijk	3	1	2		37	18			11		**51**
Totaal	**30**	**15**	**27**	**3**	**289**	**115**	**3**	**0**	**88**	**29**	**410**

Tabel 1H Resultaten verzuimmeldingen middelbaar beroepsonderwijs 2023-2024

	(Terug) naar school	Dagbesteding met schoolinschrijving	Langdurige hulpverlening	Time-out voorziening	Vrijstelling	(Tijdelijk) werk	Overdracht naar DSP 18+	Overig	Totaal
Aalten	27	1	1				2		**31**
Berkelland	56			1			1	1	**59**
Bronckhorst	25	2		3	1	1	2	1	**35**
Doesburg	19		1		1		3		**24**
Doetinchem	54	3		2	2	3	6	2	**72**
Montferland	29			1		1	4	1	**36**
Oost Gelre	28	1	4	4	3	4	2	3	**49**
Oude IJsselstreek	43		1		1	5	3		**53**
Winterswijk	38		1	5		4	1	2	**51**
Totaal	**319**	**7**	**8**	**16**	**8**	**18**	**24**	**10**	**410**

Tabel 1I Aantal verzuimmeldingen 'geen onderwijs' 2023-2024

	Absoluut verzuim				Relatief verzuim						
	totaal	> 3maanden	> 4 aaneen-gesloten weken	weer ingeschreven	wettelijk verzuim	waarvan herhaald	langdurig relatief verzuim (> 4 weken)	luxe verzuim	overig verzuim	informatie en advies	Totaal absoluut en relatief verzuim
Aalten	19	3	11	9					2	4	**21**
Berkelland	5	2	5	1						1	**5**
Bronckhorst									1	1	**1**
Doesburg	10	2	9	9						1	**10**
Doetinchem	43	10	28	28					1		**44**
Montferland	14		10	5							**14**
Oost Gelre	16		8	15					1		**17**
Oude IJsselstreek	9		3	3							**9**
Winterswijk	78	11	42	54						4	**78**
Totaal	**194**	**28**	**116**	**124**	**0**	**0**	**0**	**0**	**5**	**11**	**199**

Tabel 1J Resultaten verzuimmeldingen 'geen onderwijs' 2023-2024

	(Terug) naar school	Dagbesteding met schoolinschrijving	Langdurige hulpverlening	Time-out voorziening	Vrijstelling	(Tijdelijk) werk	Overdracht naar DSP 18+	Overig	Totaal
Aalten	11				1	1		8	**21**
Berkelland	1							4	**5**
Bronckhorst						1			**1**
Doesburg	9							1	**10**
Doetinchem	28	1				1		14	**44**
Montferland	5							9	**14**
Oost Gelre	16							1	**17**
Oude IJsselstreek	5							4	**9**
Winterswijk	54						3	21	**78**
Totaal	**129**	**1**	**0**	**0**	**1**	**3**	**3**	**62**	**199**

Bijlage 2. Vrijstellingen, Haltverwijzingen en processen-verbaal 2023-2024

Tabel 2A Aantal toegekende vrijstellingen 2023-2024

	Artikel 3b	Artikel 5 onder a	Artikel 5 onder b	Artikel 5 onder c	Artikel 15	Totaal
Aalten		5	2	3	1	**11**
Berkelland		8	15	4	1	**28**
Bronckhorst		3	8	2	5	**18**
Doesburg		2	1	2	1	**6**
Doetinchem		18	3	10	4	**35**
Montferland		11	4	5	2	**22**
Oost Gelre		8	4	8	2	**22**
Oude IJsselstreek		7	15	3	3	**28**
Winterswijk		4	19	7	2	**32**
Totaal	**0**	**66**	**71**	**44**	**21**	**202**

Tabel 2B Aantal Haltverwijzingen en processen-verbaal 2023-2024

	Halt-verwijzingen	Processen-verbaal	
		Luxe verzuim	Wettelijk verzuim
Aalten			
Berkelland	3	3	1
Bronckhorst	2	3	3
Doesburg	1	2	
Doetinchem	12	2	4
Montferland	3	9	2
Oost Gelre	2	3	2
Oude IJsselstreek			
Winterswijk	2	8	1
Totaal	**25**	**30**	**13**

Bijlage 3. Vsv'ers in beeld

Tabel 3A Nieuwe vsv'ers naar soort onderwijs

	VO				MBO				VAVO				Totaal			
	Landelijk		DSP Achterhoek		Landelijk		DSP Achterhoek		Landelijk		DSP Achterhoek		Landelijk			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
2020/2021	3.613	0,41%	38	0,24%	20.303	4,99%	316	3,38%	564	10,14%	16	10,32%	24.480	1,88%	370	1,45%
2021/2022	4.283	0,48%	62	0,40%	25.544	6,43%	371	4,05%	693	11,28%	12	8,28%	30.520	2,37%	445	1,79%
2022/2023	4.758	0,54%	86	0,56%	24.767	6,53%	379	4,40%	720	11,26%	12	9,38%	30.245	2,38%	477	1,99%

Tabel 3B Aantal vsv'ers naar leeftijd 2023-2024

Leeftijd	Aantal t.t.v. vsv-melding	Aantal d.d. 19 september 2024
18	1.086	237
19	546	435
20	331	477
21	153	504
22	36	499
Totaal	**2.152**	**2.152**

Bijlage 4. Waar gaan kinderen naar school?

Tabel 4 Inschrijvingen en mobiliteit van leerlingen (peildatum 1-1-2024)

	(S)BO Basisonderwijs Speciaal basisonderwijs				(V)SO Speciaal onderwijs Voortgezet speciaal onderwijs (alle cluster 1 t/m 4 scholen)				VO Voortgezet onderwijs incl. praktijkonderwijs				MBO Middelbaar beroepsonderwijs				
	Naar school binnen gemeente	Naar school binnen regio (buiten gemeente)	Naar school buiten regio	(S)BO totaal	Naar school binnen gemeente	Naar school binnen regio (buiten gemeente)	Naar school buiten regio	S(V)O totaal	Naar school binnen gemeente	Naar school binnen regio (buiten gemeente)	Naar school buiten regio	VO totaal	Naar school binnen gemeente	Naar school binnen regio (buiten gemeente)	Naar school buiten regio	MBO totaal	TOTAAL
Aalten	97,80%	2,10%	0,10%	**2.136**	0,00%	96,30%	3,80%	**80**	75,30%	24,20%	0,50%	**1.742**	0,00%	76,20%	23,80%	**736**	**4.694**
Berkelland	97,00%	1,30%	1,70%	**2.949**	73,20%	16,00%	10,80%	**213**	42,60%	13,20%	44,30%	**2.143**	0,00%	40,90%	59,10%	**1.284**	**6.589**
Bronckhorst	86,90%	8,40%	4,70%	**2.344**	0,00%	67,50%	32,50%	**120**	8,50%	61,90%	29,70%	**2.126**	0,30%	58,30%	41,40%	**940**	**5.530**
Doesburg	72,10%	3,50%	24,40%	**660**	0,00%	76,10%	23,90%	**71**	0,00%	36,50%	63,50%	**553**	0,00%	46,40%	53,60%	**265**	**1.549**
Doetinchem	97,10%	2,30%	0,60%	**4.672**	69,60%	20,10%	10,20%	**313**	92,00%	5,30%	2,70%	**3.587**	73,00%	0,00%	27,00%	**1.405**	**9.977**
Montferland	92,40%	3,70%	4,00%	**2.599**	36,30%	52,60%	11,10%	**171**	19,20%	59,80%	21,00%	**1.840**	0,00%	67,40%	32,60%	**873**	**5.483**
Oost Gelre	96,60%	3,10%	0,30%	**2.146**	56,80%	35,20%	8,00%	**176**	77,70%	20,20%	2,10%	**1.789**	0,00%	58,00%	42,00%	**823**	**4.934**
Oude IJsselstreek	93,20%	6,70%	0,10%	**2.746**	0,00%	95,90%	4,10%	**197**	64,70%	34,70%	0,60%	**2.164**	0,00%	76,00%	24,00%	**1.102**	**6.209**
Winterswijk	97,90%	1,60%	0,50%	**2.154**	0,00%	88,50%	11,50%	**61**	83,20%	13,60%	3,20%	**1.647**	0,00%	66,80%	33,20%	**781**	**4.643**
Totaal	**94,30%**	**3,50%**	**2,10%**	**22.406**	**38,20%**	**50,20%**	**11,60%**	**1.402**	**58,10%**	**27,60%**	**14,40%**	**17.591**	**12,50%**	**50,90%**	**36,50%**	**8.209**	**49.608**

Colofon

Redactie: Jet Philipsen, Karin Wensink, Lieselot Scholten,
Renske Seesink-Joling en Rianne Hulshof
Eindredactie: Tekstbureau Elise Schouten
Productie: Rosenmullers Communicatie & Organisatie
Vormgeving: WAT ontwerpers
Fotografie: Wilbert van Woensel

LEREN WERKT

Samen sterk tegen schooluitval

Alle leerlingen een diploma. Dat is de inzet van LerenWerkt in de regio Achterhoek. Het Doorstroompunt Achterhoek en de afdelingen leerplicht van negen gemeenten werken samen met scholen en jeugdhulporganisaties aan de bestrijding van schoolverzuim en schooluitval, zodat dat alle jongeren het onderwijs verlaten met een startkwalificatie: een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger.

www.lerenwerkt.nu | info@lerenwerkt.nu | **Volg ons op LinkedIn**